

SPRAVODAJ

OBČASNÍK ŠTVRTOČANOV

V. ročník 3. číslo

September 2009

Milan Rúfus

Neskorá jeseň

*Po prstoch sa kradne dáždik tichý.
Súka nebo tenké pradivá.
Vyzlečená vetrom z dávnej pýchy,
ošumela jeseň márnivá.
Do kaliž jak vetvý popol leta
zosypala listy hrдых krás.
O päst vrškov hlavou podopretá,
trpezlivo čaká na svoj čas.
Hotová tú slávu chvíľou každou
oželieť jak ľúbošť nevernú,
chrípľym hláskom padajúcich dažďov
pesničku si spieva večernú.
A na lúke na zhorených trávach
zahulákal kaviiek čierny zbor.
Sedí hmla jak sliepka popolavá
na krdlíku učupených hôr.
Mokrou dlaňouhľadiac pusté brehy,
z polospánku riečka hovorí:
sniežik, príď. A plný múdrej nehy
zakry stud tej nahej pokory!*

Stretneme sa pri volebnej urne

Tento rok je už raz taký: volebný. Po dvoch kolách prezidentských volieb a výbere poslancov do Európskeho parlamentu čaká nás ďalšie hlasovanie. Na základe rozhodnutia predsedu Národnej rady Slovenskej republiky dňa 14. novembra znovu sa otvoria volebné miestnosti, aby občania si zvolili svojich zástupcov v krajských samosprávach a predsedov samosprávnych krajov. A zrejme stretneme sa pri volebnej urne ešte aj 28. novembra, lebo podľa predpokladu – obdobne, ako to bolo vo voľbách prezidenta Slovenskej republiky – predsedov samosprávnych krajov zvlíame až v druhom kole volieb z dvoch najúspešnejších kandidátov z prvého kola.

V predošlých „krajských voľbách“ účasť voličov bola veľmi nízka, čo odborníci vysvetľovali tým, že občania ešte nepoznajú dostatočne právomoci a možnosti krajských samospráv a ich predsedov, nedoceňujú ich vplyv na každodenný život občanov. Ak je to pravda, môžeme očakávať v tohtoročných voľbách oveľa väčšiu účasť voličov, veď niet asi obce, mesta v našom štáte, kde by sa občania nepocítili vplyv krajských orgánov či už na hospodársky a sociálny, alebo kultúrny život nás všetkých. V prípade Štvrtku na Ostrove vďaka „kraju“ máme napríklad okružnú križovatku smerom na Dunajskú Stredú, alebo z „krajských“ peňazí sme modernizovali našu knižnicu, kúpili športové

prostriedky do školy a pre žiacké futbalové mužstvo. Ale netreba zabudnúť ani na to, že vďaka krajskej samospráve funguje naďalej nemocnica v Dunajskej Strede, veď štát sa jej zriekol, a jej chod zabezpečuje už druhý rok Trnavský samosprávny kraj. Je teda evidentné, že nikomu nemôže byť ľahostajné, kto nás bude zastupovať v zastupiteľskom zbore krajskej samosprávy a kto bude predsedom samosprávneho kraja: ich činnosť totiž má vplyv na náš každodenný život. Preto dúfame, že aj občania našej obce prídu k urnám v novembri, aby sme aj takýmto spôsobom ovplyvnili chod kraja v nasledujúcich štyroch rokoch.

Obecný úrad

Otvorený list všetkým kresťanom na Slovensku a v Maďarsku Nyílt levél minden szlovák és magyar keresztényhez

Našu spoločnosť v poslednom čase stále viac ťažia politické napätia medzi Slovenskom a Maďarskom. Preto si chceme my, kresťania oboch krajín pripomenúť, že:

Az elmúlt időben növekvő mértékben tapasztalt politikai feszültségekkel szemben szeretnénk minden szlovák és magyar keresztényt emlékeztetni:

Kresťanská viera a učenia kresťanských cirkví hovoria o porozumení medzi národmi a vyžadujú, aby sme sa o porozumenie usilovali. Ježišovo prikázanie, aby sme sa navzájom milovali, a jeho dar pokoja patria neoddeliteľne spolu (Jn 14-15). „Konať pravdu v láske (Ef 4,15) a spájať sa so všetkými ľuďmi, čo naozaj milujú pokoj, aby sme si pokoj vyprosili a vystavali, je naliehavá výzva pre všetkých kresťanov“. (Druhý vatikánsky koncil, Gaudium et spes 78)

Közös keresztény hitünk és egyházaink hitvallása a népek közötti megértés szemléletét tanítja és ennek gyakorlására szólít fel. „Mindен kereszténynek szól a sürgető felhívás, hogy -szeretettel cselekedve az igazságot-(Ef 4,15) fogjanak össze minden igazán békeszerető emberrel a béke kiesésére és fölépítésére. (II. Vatikáni zsinat, Gaudium et spes 78)

V tomto duchu zdôrazňuje pápež vo svojej súčasnej encyklike, že kresťanské náboženstvo ako aj ostatné náboženstvá vtedy prispejú k napredovaniu spoločnosti, ak Boh bude mať miesto aj vo verejnom živote, v kultúrnej, sociálnej, hospodárskej a zvlášť politickej oblasti. (por. Benedikt XVI., Caritas in veritate 56)

Legutóbbi enciklikájában Benedek pápa is hangsúlyozza: „A keresztény vallás és a többi vallás egyaránt hozzá járulhat a fejlődéshez, ha Isten a nyilvánosság előtt

is helyet kap a kulturális, társadalmi, gazdasági, főképpen pedig a politikai vonatkozásokban.“ (Caritas in veritate 56)

Vo vedomí jednoty ocenili katolícki biskupi Maďarska a Slovenska úspechy Slovákov a Maďarov v oblasti vedy, umenia a kresťanskej kultúry počas spoločných viac než tisícročných dejín. Zároveň lutovali nepravosti a nespravodlivosti, ktoré sa udiali. Preto vyznali pred tvárou svojich národov: „Odpúšťame a prosíme o odpustenie!“ (Listy Konferencií biskupov Maďarska a Slovenska z 26. júna 2006)

Magyarország és Szlovákia katolikus püspökei amellett, hogy visszatekintettek a több mint ezer esztendőös közös történetünk gazdaságiés művészeti sikereire és a közös keresztény kultúra eredményeire, sajnálattal fejezték ki az ellentétet és igazságtalanságok miatt. Közös nyilatkozatukban így fogalmaztak: „Megbocsájtunk és bocsánatot kérünk!“ (2006. június 26.)

Aj na základe týchto výziev a našich spoločných kresťanských koreňov vyhlasujeme, že chceme žiť podľa evanjelia a zasadzovať sa za solidaritu a pokoj. Preto odmietame akýkoľvek anachronistický nacionalizmus, ktorý šíri napätie, nepriateľstvo, môže priniesť krv a slzy a bráni priateľstvu, spolupráci a vzájomnej úcte.

Hallgatva erre a buzdításra együtt hívjuk fel a figyelmet népeink közös keresztény gyökereire. A szeretet Evangéliumát kívánjuk életre váltani, amely a szolidaritás és a béketeremtés értékeit hirdeti. Ugyanakkor nem mondunk az időszerűtlen fanatikus nacionalizmusra, amely csak feszültségeket és ellenségeskedést szít, vért és könnyeket szül, s amely megakadályozza a barátságot, együttműködést és a kölcsönös tiszteletet.

Dozrel čas pre „službu zmierenia“ (2 Kor 5,18), pre dialóg, ktorý presahuje etnické hranice, pre svedectvo pokoja a súdržnosti medzi maďarským a slovenským ľudom.

Elérkezett az ideje, hogy a „kiengesztelés szolgálatában“ (2 Kor 5,18) szorgalmasak legyünk, keressük az alkalmat az etnikumok határain átívelő dialógusra és tanúságot tegyünk a szlovák és a magyar nép közötti békéről és összetartozásról.

Svojimi podpismi dosvedčujeme našu jednotu a odmietame akýkoľvek druh politiky, ktorý podnecuje nepriateľstvo. Veríme, že náš mnohonárodnostný tegión môže mať budúcnosť len vtedy, keď bude postavený na hodnotách kresťanstva a osvieteného humanizmu.

Aláírásunkkal kinyilvánítjuk egységünket és elutasítunk minden olyan politikai törekvést, amely ellenségeskedést szít nemzetek között. Hiszünk abban, hogy csak a keresztény gyökerekre és a felvilágosult humanizmusra építve van jövője térségünknek.

Máté-Tóth András

univerzitný profesor-egyetemi tanár,
Szeged

Pavel Mikluščák,

univerzitný profesor-egyetemi tanár,
Bratislava

Číslo roka je 60 000

Podľa najnovších výsledkov prieskumov verejnej mienky až 80 percent obyvateľov Slovenska pociťuje následky pred rokom vypuknutej finančnej a hospodárskej krízy. Ako dobre viem, medzi obecnými samosprávami sa podobný prieskum neuskutočnil, ale z rôznych analýz a stanovísk Združenia miest a obcí Slovenskej republiky, ktoré boli predložené aj vláde SR vyplýva, že v prípade miestnych samospráv toto percento sa blíži k stovke percent. Žiaľ, nie je výnimkou ani Štrvrtok na Ostrove: príjem obecného rozpočtu z podielu daní z príjmov fyzických osôb, ktorý prináleží našej obci zo zákona v tomto roku je nižší o 60 tisíc eur, čo znamená, že v roku 2009 hospodárime o zhruba 1 800 000 korún menšej sumy, ako vlani. Je smutné, že takýmto spôsobom číslo 60 000 sa stalo číslom roka u nás.

Sme v komplikovanej, zároveň aj v zaujímavej situácii. V posledných mesiacoch – po dvojročnom marazme – sa výrazne zlepšili možnosti čerpania fondov Európskej únie, a navyše tento trend podporuje a podnecuje aj samotná Európska komisia v záujme zníženia vplyvov svetovej hospodárskej krízy. Pred samosprávami sa otvorili a otvárajú aj v blízkej budúcnosti výrazné možnosti investícií a rozvoja. Paralelne ale výrazne sa znížili príjmy obecných kás, na mnohých miestach peniaze už nestačia ani na prefinancovanie zákonných povinností obcí – čo, chvalabohu, nie je prípadom našej dediny –, lenže za takýchto okolností obce a mestá nemajú zdroje na prefinancovanie spoluúčasti, bez ktorej však nedostanú sa ani k európskym peniazom, a teda nemôžu uskutočniť pripravené a podporené investície. Osobne síce som ešte nepočul o takej samospráve, ktorá by z dôvodu znížených príjmov vrátila získané európske peniaze, ale poznám mnoho takých prípadov, keď si zastupiteľské orgány vypomáhali predajom obecného majetku, prípadne začali rozvojové investície pomocou bankových úverov.

Asi je vám zrejme, že nie náhodou uvažujem verejne o „dvojtvárnosti“ našej doby. V septembrovom čísle nášho Spravodaja som chcel oznámiť samé dobré správy našim obyvateľom, veď onedlho sa začne investícia – kompletne dobudovanie kanalizácie –, akú sme v histórii našej dediny ešte nezažili. Na rozvoj infraštruktúry v našej obci ešte nikdy nikto, ani obecný úrad, ale ani štát nevynaložil milión štyristotisíc eur, teda zhruba 40 miliónov korún. A k tomu ešte: úplne novou dobrou správou je, že sme boli úspešní aj v ďalšej súťaži, výzve Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja, kde sme z regionálneho operačného programu získali ďalších 290 tisíc eur (približne 8,7 miliónov korún) na rekonštrukciu našej základnej školy, konkrétne na výmenu okien, na zatepovanie budovy, na opravu strechy a šatní.

A mal som v úmysle s radosťou oznámiť občanom našej obce aj ďalšiu dobrú správu, menovite to, že 14. septembra sa nám podarilo podať ďalší projekt na ministerstvo regionálneho rozvoja s komplexným plánom rekonštrukcie námestia v okolí kostola, na ktorý sme získali podporu aj Pamiatkového úradu. Podľa plánov mala by to byť investícia v hodnote 400 tisíc eur, teda zhruba 12 miliónov korún. Z týchto peňazí by sme vybudovali námestie Svätého Jakuba okolo kostola, asanovali starý kantorov dom, ale súčasťou projektu je aj obnova ďalších ciest a chodníkov.

Sú to radostné správy, ale kvôli hospodárskej kríze som trochu v rozpakoch, či naši občania príjmu tieto správy naozaj ako úspešné kroky samosprávy, ako ozaj dobré chýri. Veď kým teraz, ako obec hospodárime zo sumy o 60 tisíc eur menej, v budúcom roku príjmy z prídeltových daní určite budú ešte nižšie, pritom iba na kanalizáciu si budeme musieť vynaložiť v rámci spoluúčasti dva milióny korún, a okrem toho na pripojenie jednotlivých domácností na kanalizáciu budeme potrebovať ďalšie štyri

milióny korún z obcej k a s y . V tom by nebol žiadny problém, keby

nezlyhali predpovede hospodárskych prognostov a stratégov, ktorí predpovedali aj vďalších rokoch 5 až 6 percentný rozvoj hospodárstva, obdobne, ako to bolo v roku 2008. Lenže nielen dejiny nepoznajú pojem „čo by bolo, keby...“, ani v hospodárstve a v rozpočtoch nemôžeme operovať takýmto spôsobom. Musíme stáť pevne na reálnych základoch, snívania nám nepomôže.

Pomôže nám iba široká spolupráca všetkých zainteresovaných, diskusia a spoločné úvahy o tom, ako ďalej. Nám všetkým, teda poslancom obecného zastupiteľstva, zamestnancov obecného úradu, vedúcim predstaviteľom občianskych združení a spolokov prináleží ťažká úloha: nájsť rezervy v našom rozpočte, určiť kde a ako šetriť, kam dáme menej peňazí a ako zabezpečíme maximálnu efektivitu každého vynaloženého eura, prípadne čo je z dlhodobého hľadiska postrádateľné z obecného majetku, aby sme jeho predajom zaobstarali zdroje na potrebnú spoluúčasť pri čerpaní európskych fondov, príspevkov, pomocou ktorých dokážeme uskutočniť naše komunálne investície – z ktorých nejeden je už roky našou prioritou. Verím tomu, že potrebné pochopenie pre tieto ciele sa nájde – v nás všetkých.

V každom prípade chcem konštatovať, že úspechy našich projektov sú pre mňa radostnou správou, aj keď viem, že realizácia týchto cieľov prinesie mi v blízkej budúcnosti veľa prebdelých nocí.

